

СЕРГІЙ ЖАДАН

ФОМА

ІСТОРІЯ З КНИГИ
МЕСОПОТАМІЯ

Сергій Жадан

Фома. Історія з книги «Месопотамія»

Книжный Клуб «Клуб Семейного Досуга»

2014

Жадан С. В.

Фома. Історія з книги «Месопотамія» / С. В. Жадан — Книжный Клуб «Клуб Семейного Досуга», 2014 — (Месопотамія)

ISBN 978-5-04-009974-0

Усім потрібна хороша робота, ніхто не любить роботодавців. Усі ухиляються від сплати податків, проте саджають зазвичай того, хто перший запропонував не платити. І що в такому разі може нас вивільнити? Нас може вивільнити хіба що віра. Релігія, як правило, обслуговує спекулянтів та соціалістів, тож нам залишається хіба що молитись. І дбати про бухгалтерію... Фіма тримав невелику мережу пересувних кав'ярень, погано підготовлений персонал, багато працював, терпіти не міг безробітних.

ISBN 978-5-04-009974-0

© Жадан С. В., 2014
© Книжный Клуб «Клуб Семейного
Досуга», 2014

Сергій Жадан

Фома

Історія з книги «Месопотамія»

Усім потрібна хороша робота, ніхто не любить роботодавців. Усі ухиляються від сплати податків, проте саджають зазвичай того, хто перший запропонував не платити. І що в такому разі може нас вивільнити? Нас може вивільнити хіба що віра. Усіх атеїстів найчастіше об'єднує саме релігія. Релігія, як правило, обслуговує спекулянтів та соціалістів, тож нам залишається хіба що молитись. І дбати про бухгалтерію. Щось подібне Фіма – для друзів – Фома – думав щоразу, коли траплялося спочатку довго домовлятися із замовниками про зустріч, а потому так само довго на них чекати. Навіщо взагалі домовлятися? – думав він незадоволено, – навіщо уточнювати адреси, звиряти годинники, нервувати? Ніхто не приходить вчасно, ніхто нікуди не поспішає, ніхто не дотримує слова. Справи ведуться абияк, гроші працюють самі на себе, усі ми в цьому світі – покинуті й самотні, усім потрібна любов, всім потрібна увага, усім потрібна хороша робота.

Фіма тримав невелику мережу пересувних кав'ярень (яскраво розмальовані душогубки, що стояли під брамами університетів), погано підготовлений персонал (студенти тих-таки університетів, що стояли коло душогубок і продавали брунатного кольору отруту), багато працював, терпіти не міг безробітних. У світі стільки роботи, – говорив підлеглим, – як при цьому можна бути безробітним? Підлеглі натомість часто звільнялись. Він навіть не встигав запам'ятати їхні імена. Зникали безіменними.

Цього разу місце зустрічі запропонували замовники. Хороший ресторан, сказали по телефону, затишний, приємний, зранку там буде порожньо. Фіма знав, про що мова, жив за два квартали звідти. Час від часу проїжджав повз цей підозрілий заклад, бачив власника, що ходив вулицею в рожевому кімоно, говорячи при цьому по дамському мобільнику. Але добре, вирішив, хай буде. Приїхав заздалегідь, припаркувався. Ресторан виявився зачиненим, відчинявся лише за дві години. Фіма передзвонив замовникам. Ох, справді? – здивувалися ті. Ну, почекайте нас де-небудь. Запізнюємось. Але скоро будемо. Фіма озирнувся. Сонячний липень, порожня вулиця. Поруч спортивний бар. Те, що треба, – подумав Фіма. Він знав господарів, знав бармена, був там кілька разів. Господар тепер сидів за навмисне вбивство (переїхав брата дружини, стверджував, що випадково: спочатку збив його на власному подвір'ї, потім нібито повернувся, аби надати першу допомогу, і переїхав іще раз), дружина засудженого тягла бізнес й оплачувала послуги адвокатів. Бар знаходився в холодному підвалі. Центр, поруч із метро, на підходах до інститутських корпусів, завжди купа студентів. Фарбовані стіни, на стінах дві плазми. На вулиці, під вивіскою, – піратський прапор. Публіка строката: студенти старших курсів, котрі навчалися в другу зміну, тож першу могли просиджувати в барі, араби, котрих до інших закладів не завжди пускали з огляду на зовнішній вигляд, кілька місцевих алкоголіків, що забрідали ввечері, на другий тайм, оскільки пити два тайми поспіль було для них фінансово сутужно. Бармена звали Антон, він виконував роботу власне бармена та офіціанта. Ну, і міліцію викликав у разі чого. Фіма з ним вітався, той завжди мовчки кивав у відповідь. Був неговіркий, ніколи нікуди не поспішав, але все тримав у пам'яті, був акуратний у розрахунках і коректний у поведженні з алкоголіками. Щоправда, дивно одягався: у помаранчеві футболки й зелені джинси, чи в білі сорочки й короткі шорти, чи у рвані светри й смугасті брюки. Ага, ну й носив кульчики в обох вухах. При цьому рідко голився й майже не усміхався. Відвідувачі вважали бармена подаром. Бармен був про них такої самої думки.

Фіма зайшов, привітався з Антоном. Той звично кивнув у відповідь. Чорт, – подумав Фіма, – він щоразу так вітається, ніби хотів побачити когось іншого. У барі, незважаючи на ранній час, було весело. У кутку під плазмою сиділи араби. Схоже, не вистачило грошей на авіаквитки, тож літні канікули вирішили пересидіти тут, у підвалі. Дивились повтор вчорашнього футболу. На Фіму глянули вороже – високий, сутулий, костюм недорогий, хоча й акуратний. Не надто вміло, хоча й старанно зав'язана краватка. Новий телефон, старий механічний годинник. Обдивившись, повернулись до футболу. Фіма навіть залип в екран разом із ними, потім згадав, що вчора все це вже дивився, знає, чим усе закінчиться, тож підійшов до Антона, розговорився. Несподівано з кухні вийшла дівчина. Довгі ноги, темні джинси, біла блузка, хлопчача стрижка. Фарбовані в чорне нігті. Привіталась із Фімою, як із давнім приятелем, забрала в Антона склянки із соком, понесла парі, що сиділа при виході. Фіма подивився їй услід, зупинився на парі. Чоловік нервувал, схоже, хотів курити, але курити не можна, забрав у жінки мобільний, почав щось записувати. Писав повільно – не мав на руці одного пальця. Жінка напроти теж нервувала. З пальцями в неї було все гаразд. Дівчина лишила їм сік, уже збиралась іти, коли чоловік за столом легко її притримав, кинув пару слів. Вона кивнула у відповідь, узяла на сусідньому столику пульт, стишила звук на плазмі. Араби нервово загелготали, проте вона повернулась і тихо щось їм відповіла. Араби враз замовкли. Як вона з ними! – подумав Фіма.

– Звідки вона? – запитав.

– Офіціантка, – неохоче пояснив Антон. – Оля звати. Тиждень як узяли. Сам не встигаю.

Передзвонили замовники. Спитали, де він. У барі, пояснив Фіма, дивлюсь футбол. Який рахунок? – запитали замовники. Фінальний чи на цей момент? – перепитав він. Послухайте, сказали замовники, ми тут застрягли перед мостом. Як до вас добиратись? Фіма почав пояснювати, але тут підійшла Оля. Ти що? – сказала Фімі. – Там же ремонт, їм потрібно вліво, до проспекту, там угору, потім праворуч. Дай сюди, – сказала, забираючи у Фіми телефон. Швидко все пояснила, згадала кілька вулиць, назвала кілька магазинів, які потрібно проїхати, школу, військкомат. Віддала телефон, пішла до арабів, довго з ними про щось говорила. Араби дивились на неї стривожено, але поводити себе тихо. Фіму дивував її спокій, він звик, що робота офіціантки, як правило, пов'язана з істериками. Араби, схоже, щось їй закидали, проте вона ледь помітно торкнулася долонею плеча одного – і той відразу примовк. До другого нахилилась, про щось перепитує, і він почав заперечувати й виправдовуватись. Інші, не помічаючи, що за ними спостерігають, пропікали поглядами повітря, викрешували з озону іскри, дивлячись їй в обличчя, ловлячи її рухи, слухаючи її образи.

Хвилин за п'ятнадцять знову передзвонили замовники. Усе, сказали, все відмінюється. Виявилось, на мості в когось в'їхали, тепер стоять, чекають на ДАІ. Попросили вибачення, ще раз поцікавились рахунком. Фіма попрощався з Антоном, почекав, доки підійде Оля, хотів щось їй сказати, але розгубився, не знайшов потрібних слів, лише простягнув їй руку, мов на діловій зустрічі. Вона засміялась, стиснула йому долоню, і він, не стримавшись, дещо незграбно, проте виключно дружньо, не виходячи за межі дозволеного, обійняв її, легко провівши рукою по спині. А вже коли виявилось, що білизни під блузкою вона не носить, Фіма й зовсім розгубився і якимось покwapом вискочив надвір. Знайшов свій фіат. Сів. Почекав. Набрал Антона.

– Ця офіціантка, – сказав, – Оля – хто вона?

– Ти далеко? – перепитав його Антон по паузі.

За хвилину вийшов, сів поруч, обережно причинивши дверцята.

– Курити є? – запитав Фіму.

– Кинув, – виправдовуючись, відповів той. – Жуйку жую. Не допомагає. Будеш?

Антон із відразою подивився на жуйку, махнув рукою, мовляв, давай.

– Ну, значить, Оля, – почав, зосереджено розжовуючи свій стіморол. Зовні виглядало, ніби він пережовує кожне слово. – Коротше, вона проституткою працювала. Було таке.

– А ти звідки знаєш? – зажував у відповідь Фіма.

– Так вона в сусідньому під'їзді живе, – пояснив Антон. – Я її сто років знаю. Я її сюди й привів. Думаєш, багато охочих тут сидіти?

– Ну, а що ж вона пішла з проституток?

– Звідки я знаю? – незадоволено відповів Антон. – Проститутки – вони як боксери, кар'єра в них яскрава, але коротка.

– Я зрозумів, – відповів Фіма.

Він відчинив вікно. Вистрілив стіморолом у повітря. Антон теж відчинив, теж вистрілив. Мовчки потисли один одному руки, розійшлися.

Чи так уже погано бути проституткою? Чи така вже це життєва поразка? – думав Фіма, повертаючись до себе. Що нас відштовхує від цих жінок? Суспільна зневага? Працівників прокуратури суспільство зневажає куди більше. Якщо подумати, – говорив він собі, – хто взагалі йде в проститутки? Люди тяжкої долі, суперечливого життєвого шляху. Покинуті коханки, зражені наречені, нелюблені діти. Студентки, позбавлені родинної підтримки. Робітниці, викинуті зі швейних цехів. Матері-одиначки, жінки-алкоголички, сироти, зайти та вдови. Стають удови проститутками? Певно, що стають – чим їм іще займатись? І хто я такий, аби їх засуджувати? – думав Фіма. Які в мене підстави думати про них недобре? Більше того, маю підозру, що більшість із них живуть життям куди цікавішим за моє, більш насиченим, сповненим пригод і небезпеки. Очевидно, у проститутки йдуть жінки, що потребують любові. Безперечно. Лише так. Жінки, здатні ділитись ніжністю, здатні викликати ревності й зупиняти депресію. Певен, що серед проститутток часто трапляються натури освічені й начитані, які в такий дивний спосіб виявляють свій захват перед світом, вдаються до більш глибокого та повного його пізнання. Ясно, що більшість із них знаються на психології та медицині, здатні знімати втому й повертати пам'ять, більшість із них носить шовкову білизну чи пірсинг у найбільш несподіваних місцях. Усі вони залюблені в музику та свою роботу, усі вони навчені ці заняття поєднувати. Вечорами вони прибігають до своїх кімнат, легко й весело накладають коштовний макіяж, одягають маски й прикраси, стелять червоні простирадла в очікуванні сміливих і щедрих чоловіків. Відчиняють вікна й впускають до приміщення зелені круглі місяці, що сріблять їм шкіру й роблять зуби їхні білими, як колота порцеляна. Вони палять у кімнаті трави, аби чоловікам потому снились ліси й чорні ріки з невідомими містами, вони не сплять уночі й засинають удень, як вампіри. На ранок збираються на терасах, обвитих виноградом, і говорять про співи та астрономію, знаходять на чорних полотнищах передсвітанкового неба сузір'я, спостерігають за птахами, вгадують погоду на найближчі дні, п'ючи солодкий ром. Потому розходяться домівками, набирають повні ванни прохолодної води, лежать там годинами, і коліна їхні світяться в темній воді, як місяці.

Наступного ранку він знову приїхав. Довго зав'язував святкову краватку, ледь при цьому не задушився. Припаркувався під піратським прапором, набрав Антона. Той вибіг заклопотаний і похмурий, мовчки потис руку, взяв запропонований стіморол.

– На місці? – запитав Фіма.

– На місці, – відповів Антон.

– Я зайду?

Антон зосереджено зажував.

– Слухай, – сказав, помовчавши, – воно тобі треба?

– А що таке? – не зрозумів Фіма.

– Для чого тобі?

– Для рівноваги, – пояснив Фіма.

Антон мовчки виліз, хряснувши дверцятами. Фіма посидів, почекав, виліз слідом. У барі було порожньо. Він кивнув Антону, той роздратовано відвернувся. Вибрав місце напроти барної стійки. Показували той же футбол, що і вчора. Фіма подумав, що за ці три дні встиг вивчити склади команд. Але дивився на екран із непідробним інтересом. Оля вибігла хвилин за десять. Про щось пошепотілась із барменом, знову зникла, навіть не подивившись у зал. Фіма занервував. Дивився матч, із відразою чекаючи на нульову нічию.

За якийсь час вона підійшла. Запитала, що він буде пити. Фіма розгубився. Що ж їй сказати? – подумав. Щось запитав, чимось поцікавився, мимоволі поліз по кишенях.

– Що там? – запитала вона.

– Трубу посіяв, – незадоволено відповів Фіма.

– Давай тебе наберу.

Оля дістала розбиту й перемотану скотчем нокію. Фіма продиктував, вона набрала. Почекали. На барі Антон скрипуче протирав посуд. Фіма знічено сказав щось на прощання, виходячи, махнув Антонові, навіть не став чекати на відповідь. Та й не було жодної відповіді. Труба лежала у фіаті, на підлозі, під кермом. Фіма підняв, подивився вхідні, набрав її номер.

Конец ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, [купив полную легальную версию](#) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.